

4

Εισαγωγή

Τις αναμνήσεις από τη Λευκάδα τις κουβαλώ σαν εικόνες μέσα μου. Είναι εικόνες γεμάτες φως και σκιά, μορφές και χρώματα. Γεμάτες ανθρώπους, λουλουδία, δέντρα, λόφους και θάλασσα. Βλέπω θλιμμένα μάτια γυναικών με κομψές τοπικές φορεσιές, βλέπω ένα καφενείο γεμάτο άνδρες που παίζουν. **Γεύομαι** το μυρωδάτο, χειροποίητο ψωμί της Ακριβής και τις ελιές που το συνοδεύουν, το πικάντικο τυρί. Ακούω τα γαϊδούρια, τις κατσίκες, τα πρόβατα, το τερέπισμα των τζιτζικιών ασταμάτητα και παντού. Είναι εικόνες που μένουν ή που φωτίζονται μόνο για λίγο. Έπειτα εμφανίζονται σπίτια που έχουν πληγεί από το σεισμό, μια κρύα νύχτα, η γριά Αρσενία καθισμένη μόνη μπροστά στη φωτιά.

Introduction

I carry my memories of Lefkas inside me as images. They are images full of light and shade, shapes and colour, full of people, flowers, trees, hills and the sea. I see the sorrowful eyes of women in smart local dress; I see a café full of men playing backgammon; **I taste** the aromatic homemade bread of Akrivis and the olives served with it, the spicy cheese; I hear the donkeys, the goats, the sheep, the ceaseless trill of the cicadas everywhere. They are images which remain or which arise only for a short while. Then houses appear which have been damaged by the earthquake; a cold night and the old lady, Arsenia sat alone in front of the fire.

'67

Μανάση / Manasi / 1967

5

6

Βλέπω τον εαυτό μου κάτω από πεύκα να αφουγκράζεται τον άνεμο στα κλαδιά. Βλέπω τον άνεμο να λαμπυρίζει πάνω από ασημοπράσινα δάση, **το φάρο** στα μυτερά βράχια, τη λευκή ακτή να βυθίζεται στα γαλάζια νερά και κύματα να σκάνε σε σκοπέλους. Και συνεχώς βλέπω τη λευκή άμμο στο παιχνίδισμα της **θάλασσας**, που απλώνεται γαλαζοπράσινη, μακριά στον ορίζοντα του άπειρου.

I see myself beneath the pine trees listening to the wind in the branches. I see the wind making the silver-green forest glisten, **the lighthouse** on the sharp rocks, the white coastline dropping down into the blue waters and waves breaking on the reefs. I continuously see the white sand in the play of the **sea** which extends out, blue-green, far in the infinite horizon.

'72

Βασιλική / Vasiliki / 1972

'65

< Ακρωτήριο Λευκάτας / Cape Lefkatas / 1965

7

Το μοναδικό φως της Ελλάδας περιγράφεται ξανά και ξανά σε βιβλία. Όμως να το συλλάβει πραγματικά θα μπορέσει μόνο όποιος αφιερώσει χρόνο και του ανοιχτεί. Τότε μπορεί να εξελιχθεί σε μία σημαντική εμπειρία. Το **'φως του Νότου'**, όπως το ονομάζω, είναι στην πραγματικότητα κάτι πολύ ιδιαίτερο! Περισσότερο μου αρέσει μετά τα φθινοπωρινά πρωτοβρόχια. Τότε είναι ιδιαίτερα πλούσιο σε αποχρώσεις, καμιά φορά έντονο, αλλά προ πάντων τρυφερό. Μία θάλασσα από ακτίνες γεμάτες ζεστασιά, ελπίδα, αγάπη – ευγνωμοσύνη.

The unique Greek light has been described in books time and time again, but it can only really be captured by someone who dedicates time and is truly open to it; then it can evolve into an important experience. The **'light of the south'** as I call it, is in all honesty something very special! I like it most of all after the first autumnal rains. Then it is especially rich in shades, sometimes intense but more often than not, gentle; a sea of rays full of warmth, hope, love – gratitude.

'69

Νότια Λευκάδα / South Lefkada / 1969

10

Το **χειμώνα** το φως είναι απρόβλεπτο, τα σύννεφα βαριά και μαύρα. **Άντρες οργώνουν και σπέρνουν**, χτίζουν και ξυλουργούν. Γυναίκες φυλάν κατσίκες, μαζεύουν ελιές ή άγρια χόρτα. Η αμυγδαλιά βγάζει κιόλας τα λευκά και ροζ άνθη της.

Μέχρι την προχωρημένη άνοιξη βόρειοι άνεμοι φέρνουν φρέσκο, καθαρό αέρα. Βότανα, χόρτα, θάμνοι ανθίζουν σε χιλιάδες μορφές και χρώματα, ορχιδέες κρυμμένες στο χορτάρι. Όταν ξεμυτίζει το κόκκινο της παπαρούνας και ζεστοί νότιοι άνεμοι φέρνουν έναν γαλακτώδη αέρα, το καλοκαίρι είναι κοντά. Σύντομα η ζέστη γίνεται δυσβάσταχτη, τα πρόσωπα αυτών που δουλεύουν καλύπτονται με ιδρώτα. Ζώα και άνθρωποι αναπαύονται στη σκιά, ώσπου το βράδυ ξυπνά νέα ζωή, πολύχρωμη και πολύβουη...

In the **winter** the light is unpredictable, the clouds are heavy and black. **Men plough and seed**, build and do woodwork; women take care of the goats, collect olives and wild greens and the almond trees are covered in white and pink blossom.

Until well into spring the north winds bring fresh, clean air. Herbs, greens and bushes bloom in thousands of shapes and colours and orchids hide amongst the green. When the red of the poppies breaks out and the warm south winds bring a milky wind summer is near. Soon the heat becomes unbearable, the faces of labourers glisten with sweat. Animals and people rest in the shade until the evening awakens a new life, colourful and buzzing...

'68

Χειμώνας στα Χορτάτα / Winter at Chortata / 1968

'68

επόμενη σελίδα: φύτευοντας δασικά δένδρα, Αθήνι
next spread: planting forest trees, Athani / 1968

11

64

'65

Έμποροι με την πραγμάτεια τους κοντά στον Άγιο Νικήτα
Traders with their merchandise near Agios Nikitas / 1965

'63

< Πλέκοντας με ντόπιο προβάτινο μαλί
Knitting with local sheep wool / Άγιος Βασίλειος / Agios Vasiliios / 1963
65